

Til medlemmene av kontrollutvalet i Meland kommune

«Navn»

«Adresse»

«Postnr_og_poststed»

Knarvik 24.01.17

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALET

Vara vert særskilt kontakta dersom h*n må stille.

Stad: Rådhuset – Formannskapssalen

Tidspunkt: Tysdag 31.01.17 – **kl. 08.30**

I samråd med leiar er der sett opp følgjande saksliste:

01/17	Godkjenning av innkalling og saksliste
02/17	Godkjenning av møteutskrift frå sist møte
03/17	Skriv og meldingar
04/17	Orientering om tilsyn: helsetenester til vaksne med psykisk utviklingshemming
05/17	Meland kommune 2017 – 2020 – Orientering frå rådmannen
06/17	Oppfølging av vedtak i kommunestyret 14.12.16 – sak om flytting av Blom fiskeoppdrett
07/17	Orientering om kommunesamanslåinga
08/17	Kontrollutvalet sin årsmelding for 2016
09/17	Gjennomgang av møteprotokollar frå politiske utval
10/17	Eventuelt

Med vennleg helsing

Kåre Skibenes (s)
Leiar i kontrollutvalet Meland

Tonje Husum Aarland
Sekretariatet

Kopi: Nordhordland Revisjon IKS
Meland kommune v/Ordfører, rådmann og økonomisjef

KONTROLLUTVALET FOR MELAND KOMMUNE MØTEUTSKRIFT

Møtedato: 22. november 2016
Stad: Meland kommunehus – Formannskapssalen
Kl.: 08.30 – 10.30
Tilstade: Kåre Skibenes (leiar), Anne Marie Skurtveit (medlem), Aslaug Aalen (medlem), Dag Erik Hagesæter (vara for Øyvind Bratshaug), Morten Klementsens (medlem) og Rikke Nordal (medlem)
Innkalla: Rådmann Ingvild Hjelmtveit
Revisjon: Reidar Bjørsvik
Sekretær: Tonje Husum Aarland
Forfall: Øyvind Bratshaug (medlem) og Lars Barstad (nestleiar) (ikkje møtt)

33/16 Godkjenning av innkalling og saksliste

Samrøystes vedtak:

Innkalling og saksliste vart godkjent.

34/16 Godkjenning av møteutskrift frå sist møte

Saksvedlegg: Møteutskrift frå møtet 20.09.16

Samrøystes vedtak:

Møteprotokollen frå 20.09.2016 vart godkjent.

35/16 Skriv og meldingar

a. Vedtaksbrev – KS vedtak 98/2016 Finansrapport per 31.08.2016

Samrøystes vedtak:

Kontrollutvalet tek skriv og meldingar til orientering.

36/16 Orientering om innspel til kontrollutvalet

Saksvedlegg: Saksdokumentet er unntatt offentlegheit jf. offl. § 13, jf. fvl. § 13 første ledd nr 1, og vert framlagt i møtet.

Kontrollutvalet har fått tilsendt innspel til sak i kontrollutvalet.

Kontrollutvalet vedtok å lukke møtet i denne saka jf. offl. § 13, fvl. § 13 første ledd nr 1 og koml. § 31.

Rådmann Ingvild Hjelmtveit møtte i saka og orienterte kort om kommunen sin oppfølging av denne type saker.

Samrøystes vedtak:

Kontrollutvalet takka for orienteringa.

37/16 Oppfølging av merknadar i revisjonsrapport nr. 13 (årsrekneskapen 2015)

Saksvedlegg: Revisjonsrapport nr. 13, Nordhordland Revisjon IKS

I kap. 4. i forskrift om kontrollutval i kommunar og fylkeskommunar står det om kontrollutvalet sine oppgåver ved rekneskapsrevisjon. I § 8 i forskrifta står det: «Når revisor påpeker forhold i årsregnskapet, jf. forskrift om revisjon i kommune og fylkeskommuner § 4, skal kontrollutvalget påse at dette blir fulgt opp. Det skal også rapporteres om tidligere saker som etter utvalgets mening ikke er blitt fulgt opp på en tilfredsstillende måte. Kontrollutvalget skal gi rapport til kommunestyret eller fylkestinget om hvordan kommunestyrets eller fylkestingets merknader er blitt fulgt opp.»

Rådmann Ingvild Hjelmtveit orienterte om kommunen sin oppfølging av merknadene i revisjonsrapport nr. 13.

Samrøystes vedtak:

Kontrollutvalet takka for orienteringa.

38/16 Orientering om økonomisk status i høve til budsjett 2016

Rådmann Ingvild Hjelmtveit orienterte om økonomisk status i høve til budsjettet og årsrekneskapen så langt, og peika mellom anna på: drift i dei ulike tenestoområda og framdrift i investering.

Samrøystes vedtak:

Kontrollutvalet takka for orienteringa.

39/16 Orientering om framlegg til budsjett for kontroll og tilsyn

Rådmann Ingvild Hjelmtveit orienterte om framlegget til budsjett for kontroll og tilsyn og politisk aktivitet. Revisjon og sekretariatet har faste avtalte summer, medan drift av kontrollutvalet er del av budsjett for politisk aktivitet, og dette er ikkje foreslått auka i 2017.

Samrøystes vedtak:

Kontrollutvalet takka for orienteringa.

40/16 Revisors uavhengighet, Nordhordland Revisjon IKS

Saksvedlegg: «Vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet i forhold til Meland kommune, regnskapsåret 2016», Nordhordland Revisjon IKS

I følge revisjonsforskrifta § 15 skal oppdragsansvarleg revisor kvart år, og elles ved behov, gje ein skriftleg eigenvurdering av sin uavhengigheit til kontrollutvalet. Krav til uavhengigheit og objektivitet gjeld også for revisors medarbeidarar, men det er berre oppdragsansvarlege revisorar som plikter å leggje fram ein skriftlig vurdering for kontrollutvalet.

Samrøystes vedtak:

Kontrollutvalet tek uavhengighetserklæringa til orientering.

41/16 Orientering om rekneskapsrevisjon 2016

Revisjonen orienterte om rekneskapsrevisjon i 2016 og planane fram mot årsskifte.

Samrøystes vedtak:

Kontrollutvalet takka for orienteringa.

42/16 Møteplan for kontrollutvalet

Saksvedlegg: Utkast til møteplan 2017 for kontrollutvalet

Sekretariatet la fram utkast til møteplan 2017 for kontrollutvalet med forslag til faste saker og datoar, og kontrollutvalet diskuterte denne.

Samrøystes vedtak:

Kontrollutvalet vedtek møteplan for 2017 slik den ligg føre med desse datoane: 31. januar, 25. april, 23. mai, 19. september og 14. november.

43/16 Gjennomgang av møtebøker frå politiske utval

Samrøystes vedtak:

Kontrollutvalet hadde ingen merknadar til møtebøker frå politiske utval.

Kontrollutvalet ønskjer å få desse tilsendt på e-post frå kommunen, og har fordelt gjennomgang av møtebøker mellom medlemmene:

UDU: Aslaug Aalen, Øyvind Bratshaug

ULK: Anne Marie Skurtveit, Rikke Nordal, Morten Klemmentsen

FM/KS: Lars Barstad, Kåre Skibenes

44/16 Eventuelt

Neste møte i kontrollutvalet er 31. januar kl. 08.30.

Saker til neste møte:

- Orientering om kommunen sin oppfølging av tilsynsrapporten om tenester til personar med utviklingshemming (Fylkesmannen i Hordaland)
- Orientering om klagegangen i kommunen
- Orientering om HMS
- Kontrollutvalet si oppfølging av kommunesamanslåinga
- Orientering om møteportalen
- Kontrollutvalet si årsmelding for 2016

Frekhaug, tysdag 22. november 2016

Kåre Skibenes /leiar

Kåre Skibenes

Tonje Husum Aarland /sekretær

Tonje Husum Aarland

Rapport frå tilsyn med Meland kommune 2016

Adressa til verksemda: Meland
kommune Postboks 79 5906
Frekhaug
Tidsrom for tilsynet: 5., 6. og 8.
april 2016

26.04.2016

Fylkesmannen i Hordaland

[Samandrag](#)

[1. Innleiing](#)

[2. Omtale av verksemda](#)

[3. Gjennomføring](#)

[4. Kva tilsynet omfatta](#)

[5. Funn](#)

[6. Vurdering av styringssystemet](#)

[7. Regelverk](#)

[8. Dokumentunderlag](#)

[9. Deltakarar ved tilsynet](#)

Samandrag

Tilsynet med Meland kommune 5., 6. og 8. april er del av det landsomfattande tilsynet med kommunale helse- og omsorgstenester i 2016.

Vi undersøkte om kommunen ved systematisk styring og leiing har lagt til rette for og følgjer med på at personar med utviklingshemming, 18 år og eldre som bur i eigen bustad, får forsvarlege helse- og omsorgstenester.

Leiarar og tilsette legg vekt på at brukarane skal få medverke ved tilrettelegging og gjennomføring av tenester og aktivitetar. Med unntak av tenester til dei som bur i bufellesskap, blir tenestene i hovudsak gitt ein til ein. Tenestene er særleg sårbare ved fråvere av fast personell i arbeidslaget til kvar av brukarane.

Leiinga har sjølv identifisert følgjande behov og forbetningsområde i tenestene til utviklingshemma:

- Fleire tilsette med høgare utdanning
- Styrkje kunnskapen hos tilsette om strukturert og målretta miljøarbeid
- Dokumentasjon

Vi har ikkje grunnlag for å konkludere med at tenestene som blir gitt, er uforsvarlege.

Vi fann manglar ved styringa med tenestene som inneber at det er vesentleg risiko for svikt i

gjennomføring av personleg assistanse og helsehjelp i heimen.

Ved tilsynet blei det avdekt brot på krav i lov og forskrift.

Avvika er:

1. Systematiske tiltak for å sikre at tilsette har nødvendig kunnskap til å vareta oppgåver er mangelfulle.
2. Ansvarsfordeling for ulike oppgåver er ikkje tilstrekkeleg avklart. Det systematiske arbeidet med å utvikle og setje i verk rutinar og følgje med på at dei er kjende, følgde og eigna, er mangelfullt.

Frist for tilbakemelding om iverksetting av tiltak for å rette avvika er 15. august 2016.

Dato 25.4.2016

Anne Grete Robøle   Torill Vebenstad
revisjonsleiar   revisor

1. Innleiing

Fylkesmannen i Hordaland har fullmakt til å føre tilsyn med helse- og omsorgstenester etter lov om statlig tilsyn med helse- og omsorgstjenesten § 2.

Rapporten er utarbeidd etter tilsyn med Meland kommune. Tilsynet er ein del av det landsomfattande tilsynet med helse- og omsorgstenester i 2016.

Formålet med tilsynet er å vurdere om kommunen ved si styring (interkontroll) sikrar at krav i lovgjevinga blir etterlevde. Ved tilsynet undersøkte vi

- kva tiltak kommunen har for å avdekkje, rette opp og førebyggje brot på lovgjevinga innanfor dei tema tilsynet omfattar
- om tiltaka blir følgde opp i praksis og om nødvendig korrigererte
- om tiltaka er gode nok for å sikre at lovgjevinga blir følgd

Tilsynet blei utført som systemrevisjon. Ein systemrevisjon blir gjennomført ved å granske dokument, ved intervju og andre undersøkingar.

Rapporten handlar om funn ved tilsynet og gir derfor inga fullstendig tilstandsvurdering av det arbeidet kommunen har gjort innanfor dei områda som tilsynet omfatta.

- **Avvik** dreier seg om at krav som er gitt i eller i tråd med lov eller forskrift, ikkje er oppfylte.

2. Omtale av verksemda

Rådmannen styrer tenestene i line til leiar for heimetenestene og avdelingsleiar for tenester til utviklingshemma. Tenestene til utviklingshemma, 18 år og eldre som bur i eigen bustad, er organisert med fast personale i arbeidslag knytt til kvar brukar. Med unntak av bufellesskap blir tenestene gitt ein til ein. Leiinga har sjølv identifisert følgjande behov og forbetningsområde i tenestene til utviklingshemma:

- Fleire tilsette med høgare utdanning.
- Styrkje kunnskapen hos tilsette om strukturert og målretta miljøarbeid.
- Dokumentasjon.

3. Gjennomføring

Tilsynet omfatta følgjande aktivitetar:

Melding om tilsyn blei sendt 3. februar 2016.

Formøte blei gjennomført 25. februar 2016.

Svar på kartlegging om legemiddelhandtering blei motteken 18. mars 2016.

Opningsmøte blei halde 5. april

Intervju: 16 personar blei intervjuet.

Samtalar med brukarar blei gjennomført 5. og 6. april.

Stikkprøver: Journalar og brukarpermar, turnusplan og vaktliste påsken 2016, beskjedbok med meir, sjå kapittel 8.

Sluttmøte blei halde 8. april.

Oversikt over deltakarar ved tilsynet, dokument som vi fekk tilsendt på førehand og dokument som blei gjennomgått under tilsynet, er gitt i kapittel 8.

4. Kva tilsynet omfatta

Vi har undersøkt om kommunen ved systematisk styring og leiing har lagt til rette for, følgjer med på og om nødvendig gjennomfører endringar slik at personar med utviklingshemming får forsvarlege helse- og omsorgstenester og at krav i lov og forskrift blir etterlevd.

Tilsynet omfatta:

1. Gjennomføring av personleg assistanse, avgrensa til:
  - Tilsyn og hjelp til å vareta eigenomsorg
  - Hjelp til aktivisering
  - Opplæring i daglege gjeremål, personleg stell og eigenomsorg
2. Helsetenester i heimen og tilgjenge til medisinsk undersøking og behandling, avgrensa til:
  - Legemiddelhandtering, istandgjerung og utdeling
  - Oppfølging etter legebepesøk og oppfølging for å vurdere nødvendig helsehjelp hos lege
  - Helsehjelp ved akutte tilstandar
  - Kommunens medverknad til at brukar kjem i kontakt med og blir følgd til fastlege eller lege i spesialisthelsetenesta
  - Hjelp ved legebepesøk til å formidle opplysningar som legen treng for å gi helsehjelp
  - Formidling av informasjon frå legebepesøk tilbake til dei som gir helsetenester i heimen til brukaren.

I tilknytning til kvart tema undersøkte vi også korleis kommunen har lagt til rette for og varetek brukarens rett til informasjon og medverknad. Vi undersøkte og om kommunen etterspør politiattest ved tilbod om tilsetjing.

Tilsynet omfatta *ikkje* tenester som blir gitt med bruk av tvang og makt, praktisk bistand hushald, brukarstyrt personleg assistanse, helsehjelp ved legevakt og tannhelsetenester. Om fastlege og spesialisthelsetenesta gir forsvarleg helsehjelp og om fastlegen gjennomfører regelmessig helsekontroll av brukarane, var heller ikkje del av tilsynet.

5. Funn

Avvik 1: Systematiske tiltak for å sikre at tilsette har nødvendig kunnskap til å vareta oppgåver er mangelfulle.

Avvik frå: Forskrift om internkontroll i helse- og omsorgstjenesten § 4 a og c, jf. lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-1 tredje ledd, jf. § 4-1 bokstav c og d og § 4-2.

Avviket byggjer på følgjande:

- Det er ikkje alle tilsette som har fått tilstrekkeleg informasjon og opplæring om tilstand og behov som den einskilde brukaren har, før dei vart sett inn i turnus. Det er opplyst at det i fleire tilfelle er sett av for kort tid til opplæring.
- Det er ikkje alle som gir tenester til utviklingshemma som har fått opplæring i førstehjelp etter tilsetjing i heimetenestene.
- Det er ikkje alle primærkontaktar som kjenner til oppgåvene som er tillagt primærkontakt, jf. kommunens skriftlege rutine. Det gjeld til dømes oppgåver i samband med utarbeiding og evaluering av tiltaksplan og individuell plan.
- Det er ulike oppfatningar av kva som skal dokumenterast i pasientjournal

- Det er ikkje alle som kjenner rutinane for å melde avvik og i kva tilfelle det kan vere aktuelt å melde. Fleire opplyser at det er underrapportering.
- Stikkprøver viser at avvik som gjeld legemiddelhandtering er registrert i pasientjournal. Det er uklart om andre avvik som gjeld tenesteyting til brukar også skal registrerast i journal eller meldast på annan måte.
- Tilsette som gir tenester til dei same brukarane, har ikkje alltid nødvendig kunnskap og felles forståing av korleis den individuelle tilrettelegginga av tilbod til brukaren skal vere, til dømes ADL-opplæring. Behov for meir opplæring er teke opp med leiinga.

Avvik 2: Ansvarsfordeling for ulike oppgåver er ikkje tilstrekkeleg avklart. Det systematiske arbeidet med å utvikle og setje i verk rutinar og følgje med på at dei er kjende, følgde og eigna, er mangelfullt.

Avvik frå: Forskrift om internkontroll i helse- og omsorgstjenesten § 4 a, g og h og lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-1 tredje ledd, jf. § 4-1 c og d og § 4-2.

Avviket byggjer på følgjande:

- Det er ikkje tilstrekkeleg avklart og kjent kven som ser til at det er samsvar mellom vedtak om helse- og omsorgstenester og tiltaksplanar. Sju av 16 brukarar har vedtak frå 2013 eller tidlegare år.
- Det er gitt ulike opplysningar om kven som har ansvaret for å utarbeide, evaluere og oppdatere tiltaksplanar.
- Funksjonen som systemkoordinator er ikkje tilstrekkeleg avklart.
- Mål og tiltak for opplæring av brukar er ikkje tydeleg i tiltaksplanane.
- Det går ikkje fram av rutinen for journalføring korleis opplæring av brukar skal/bør dokumenterast.
- Stikkprøver i pasientjournalar viste at ikkje alle tiltaksplanar er oppdaterte.
- Det er store skilander i kva, kvar og kor ofte det blir dokumentert i pasientjournal. I enkelte journalar er det lang tid mellom notat.
- Stikkprøver i brukarpermar viser at ikkje alle er oppdaterte.

Det er ofte ikkje nok tid til å evaluere og konkludere på om arbeidsmåtar og tiltak er eigna til å nå mål i tiltaksplanen, eventuelt om mål og eller tiltak bør endrast. Det gjeld til dømes tiltak for å tryggje, utvikle eller vedlikehalde oppøvde ADL-funksjonar. Planlagde møte blir avlyst. Det er meldt til leiinga at det er for lang tid mellom felles møte i enkelte arbeidslag.

Individuelle planar er ikkje oppdaterte. Ved tilsynet var seks planar er under arbeid.

Det føreligg ikkje rutinar for avgjerd om, utarbeiding, evaluering og oppdatering av individuell plan.

Det er ikkje tilstrekkeleg avklart korleis informasjon skal formidlast tilbake til tenestene når foreldre / pårørande har følgd brukar til fastlege / spesialisthelsetenesta.

Praksis for å dokumentere at brukar har fått utdelt fast medisin blir gjort på forskjellige måtar alt etter kva personell som utfører oppgåva. I somme tilfelle blir det ikkje dokumentert.

Det er ikkje tilstrekkeleg avklart kva informasjon frå tenestene til utviklingshemma som skal rapporterast i line frå avdelingsleiar til rådmann.

Leiinga er kjent med tilhøva. Der korrigerande tiltak er sett i verk, har dei hittil ikkje hatt tilstrekkeleg effekt.

6. Vurdering av styringssystemet

Leiarar og tilsette legg vekt på at brukarane skal få medverke ved tilrettelegging og gjennomføring av tenester og ulike aktivitetar. Med unntak av tenester til dei som bur i bufellesskap, blir tenestene gitt ein til ein. Vi har ikkje grunnlag for å konkludere med at tenester som blir gitt, er uforsvarlege. Med noverande bemanning er tenestene særleg sårbar ved fråvere av fast personell i arbeidslaget til kvar av

brukarane.

Rådmann styrer tenestene til utviklingshemma i line til leiar for heimetenestene og avdelingsleiar. Ved tilsynet er det avdekt gjennomgåande manglar ved leiing og styring av verksemda som etter vår vurdering aukar risikoen for svikt i tenestene til personar med utviklingshemming. Forsvarleg verksemdsstyring føreset at det blir arbeidd systematisk for å førebyggje og avdekke hendingar der det har eller kan oppstå svikt, korrigere og førebyggje at det same skjer igjen. I samband med leiinga sin gjennomgang av verksemd og styringssystem er det i for liten grad evaluert om praksis og rutinar er godt nok eigna til å vareta brukarane sine behov og etterleve krav i helse- og omsorgslovgevinga.

7. Regelverk

- Lov av 30. mars 1984 nr. 15 om statlig tilsyn med helse- og omsorgstjenesten
- Lov av 24. juni 2011 om kommunale helse- og omsorgstjenester
- Lov av 2. juli 1999 nr. 63 om pasient- og brukerrettigheter
- Lov av 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v.
- Lov av 10. februar 1967 om behandlingmåten i forvaltningssaker
- Forskrift av 21. desember 2000 nr. 1385 om pasientjournal
- Forskrift av 20. desember 2002 nr. 1731 om internkontroll i helse- og omsorgstjenesten
- Forskrift av 27. juni 2003 nr.792 om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene
- Forskrift av 3. april 2008 nr. 320 om legemiddelhåndtering for virksomheter og personell som yter helsehjelp
- Forskrift av 16. desember 2012 nr. 1256 om habilitering og rehabilitering, individuell plan og koordinator

8. Dokumentunderlag

Opplysningar mottekne frå Meland kommune:

E- brev 1. mars 2016 vedlagt

- Organisasjonskart
- Detaljert organisasjonskart Meland heimeteneste
- Namn på leiarar og andre i stabsfunksjonar – tenester til funksjonshemma
- Informasjon om bufellesskap og tenestestader
- Mål- og strategiplan 2016 – 2019 for Meland heimeteneste og Meland sjukeheim
- Meland heimeteneste – subdelegasjon per 16.12.14
- Subdelegasjon koordinator – sakshandsamar
- Saksbehandlingsrutine ved omgjerung av stillingar
- Strategidokument for rekruttering
- Kompetanseutviklingsplan for Meland kommune – tiltaksplanar for einskilde tenesteområde 2016
- Døme på omgjerung av heimehjelpsstilling til vernepleiarheimel
- Døme på omgjerung av helsefagarbeidarstilling til miljøterapeutstilling
- Døme på omgjerung av heimehjelpsstilling til helsefagarbeidarstilling
- Kompetanseutviklingsplan for Meland kommune 2012 – 2015
- Prosedyre – informasjon til nyttilsette
- Sjekkliste – opplæring av nyttilsette i heimetenesta
- Døme opplæringsplan - brukarar med nedsett funksjonsevne
- Sjekkliste for opplæring
- Informasjon til nyttilsette
- Rettleiar Iplos – registrering av opplysningar i samband med vedtak om tenesteyting

- Kartleggingsskjema – brukar som skal flytte til eigen bustad
- Prosedyre for sakshandsaming i heimetenesta
- Prosedyre primærkontakt
- Vedlegg – prosedyre primærkontakt – utdjujing brukarar med nedsett funksjonsevne
- Mal for møtestruktur
- Oversikt over møter for tilsette i heimetenesta som arbeider med personar med nedsett funksjonsevne
- Prosedyre – pasientdokumentasjon og rapport
- Avviksskjema
- Turnusplanar
- Vekeplanar
- Prosedyre for legemiddelhandsaming i pleie- og omsorg
- Sjekklister praktisk opplæring
- Avtaleskjema – delegert mynde legemiddelhandsaming
- Prosedyre – mottak av pasient etter sjukehusopphald
- E-meldingsprosedyre mellom ploms og helseføretak
- Individuell plan – SAMPRO
- Notat – ansvarsgrupper per mars 2016
- Resultat frå brukarundersøking omsorg 2014

Ikkje offentleg, jf. offl. § 13 jf. fvl. § 13:

Saksutgreiingar og vedtak om tildeling av tenester

Stikkprøver

- 16 pasientjournalar
- Åtte brukarpermar
- Meldte avvik frå 1. januar 2016
- Referat frå møte i arbeidslag, gruppemøte i bufellesskap og personalmøte
- Turnusplan påskehelg og oversikt faktisk bemanning i påsken 2016
- Beskjedbok
- Arbeidsliste
- Kvitteringslister for istandgjort og utdelt medisin
- Individuelle planar

Dokument som blei lagt fram

- Åtte brukarpermar
- Meldte avvik frå 1. januar 2016
- Referat frå møte i arbeidslag, gruppemøte i bufellesskap og personalmøte
- Turnusplan påskehelg og oversikt faktisk bemanning i påsken 2016
- Beskjedbok
- Arbeidsliste
- Kvitteringslister for istandgjort og utdelt medisin
- Individuelle planar
- Stillingsomtale koordinator for funksjonshemma, 20. mars 2002
- Framlegg til mandat – funksjonsansvar for koordinerande eining i Meland kommune

- Oversikt over individuelle planar som er oppretta i SAMPRO
- Oversikt over primærkontaktar for utviklingshemma som var påmelde til kurs om koordinator og individuelle plan

Korrespondanse mellom Meland kommune og Fylkesmannen i Hordaland:

- Melding om tilsyn, brev av 3. februar 2016 frå Fylkesmannen i Hordaland
- E-brev med vedlegg frå Meland kommune 11. februar 2016 om kven som er kommunens kontaktperson
- E-brev med vedlegg frå Meland kommune 15. februar 2016 om kven som deltakarar på formøte
- E-brev med vedlegg frå Fylkesmannen i Hordaland 26. februar 2016, kartlegging av legemiddelhandtering
- E-brev med vedlegg frå Meland kommune 1. mars 2016, dokumentasjon som vi hadde bedt om
- E-brev med vedlegg frå Meland kommune 8. mars 2016, primærkontaktar i bufellesskap
- E-brev med vedlegg frå Fylkesmannen i Hordaland 9. mars 2016, oversending av program
- E-brev med vedlegg frå Meland kommune 18. mars 2016, svar på kartlegging av legemiddelhandtering
- E-brev med vedlegg frå Fylkesmannen i Hordaland 18. mars 2016, oversending av korrigert program
- E-brev med vedlegg frå Fylkesmannen i Hordaland 30. mars 2016, oversending av program

Andre opplysningar

- E-brev frå lokallagsleiar i Norsk foreining for utviklingshemma om tenestetilbodet i Meland kommune.

9. Deltakarar ved tilsynet

Tabellen under gir ei oversikt over deltakarane på opningsmøte og sluttmøte, og over kva personar som blei intervjuet.

Namn	Funksjon / stilling	Formøte	Opningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Monica Agledal	Vernepleiar		X	X	X
Anne Marit Andresen	Hjelpepleiar		X	X	X
Rannveig Vatshelle Bovim	Koordinator for funksjonshemma		X	X	X
Marianne Bratshaug	Vernepleiar		X	X	
Signe E. H. Carlsen	Omsorgsarbeidar		X	X	
Matilde Bastesen Dale	Miljøarbeidar			X	
Helene Hammer	Helsefagarbeidar			X	
May Linn Hvedding Hansen	Miljøarbeidar			X	
Ingvild Hjelmtveit	Rådmann		X	X	X
Björg Haaland	Heimehjelp		X	X	X
Christel Knudsen	Vernepleiar			X	
Josefine Kristoffersen	Vernepleiar			X	
Helge Kvam	Rådgjevar	X	X		X
Britt Romarheim	Leiar, heimestenestene	X	X	X	X
Nina Tillfjord	Avdelingsleiar	X	X	X	X
Janne Vinnes	Vernepleiar		X	X	X
Kari Wellbrock	Førskulelærer			X	

Frå Fylkesmannen deltok:

Torill Vebenstad, seniorrådgjevar

Ørjan Moldestad, rådgjevar

Arne Erstad, seniorrådgjevar

Anne Grete Robøle, seksjonsleiar

Kontrollutvalet

Referansar:
Dykkar:
Vår: 15/1419 - 16/24328

Saksbehandlar:
Randi Helene Hilland
randi.hilland@meland.kommune.no

Dato:
29.12.2016

Klage over dispensasjonsvedtak - Flytting av Blom Fiskeoppdrett frå Laksevika til Trollholet

Vedlagt følgjer vedtak som vart gjort i kommunestyret 14.12.16.

I starten av møtet tok Ørjan Kristiansen opp SAK om UDU kunne gjere vedtak i saka om flytting av Blom fiskeoppdrett. Ørjan Kristiansen ville at Kontrollutvalet skulle sjå på om det var gjort sakbehandlingsfeil ved at ikkje saka var handsama i kommunestyret. Beate Eknes ønskte at saka skulle takast opp i kommunestyret.

Ørjan Kristiansen gjekk frå ved handsaming av habilitetsspørsmål om kommunestyret skal handsama sak om flytting av Blom fiskeoppdrettsanlegg.

Avrøysting:

Kommunestyret erklærte Ørjan Kristiansen habil mot 3 røyster (2 AP, 1 SP).

Framlegg frå Øyvind Oddekalv, AP:

Saka om flytting av Blom fiskeoppdrett vert sendt til Kontrollutvalet for uttale om saksbehandlingsfeil. Kommunestyret ber Kontrollutvalet om å vurdere om saka skulle vore handsama i kommunestyret.

Avrøysting:

Det vart samrøystes vedteke å sende saka til kontrollutvalet.

Postadresse

postmottak@meland.kommune.no
Postboks 79, 5906 Frekhaug
Besøksadr: Havnevegen 41 A
5918 Frekhaug

Kontakt

www.meland.kommune.no
Telefon +47 56 17 10 00
Telefaks +47 56 17 10 01

Konto 1503 18 83722
Org.nr. 951 549 770

Kartinfo: www.nordhordlandskart.no

Det vart røysta over om saka vert å ta direkte opp i kommunestyret.

Dersom 1/3 av kommunestyret krev det, kan saka sendast direkte til kommunestyret.

Det var 6 som røysta for å sende saka direkte til kommunestyret (3 FrP, 1 Uavh, 1 BF, 1 SP).

Saka vert å sende Kontrollutvalet for vurdering.

Med helsing

Randi Helene Hilland
konsulent

Andre mottakarar:

Kontrollutvalet, Kåre Skibenes

Sakspapir

Saksbehandlar	Arkiv	ArkivsakID
Tore Johan Erstad	FA - U43, TI - &18	15/1419

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
82/2016	Utval for drift og utvikling	PS	06.12.2016

Klage over dispensasjonsvedtak - Flytting av Blom Fiskeoppdrett frå Laksevika til Trollholet

Vedlegg:

Dispensasjon frå arealformålet i kommuneplanen - Flytting av Blom Fiskeoppdrett frå Laksevika til Trollholet

Dispensasjon - Flytting og oppgradering/utviding av Blom Fiskeoppdrett AS - frå Laksevika til ny lokalitet ved Holmeknappen

Klage - flytting av oppdrettsanlegg i Herdlefjorden

Meland - Holme - Blom fiskeoppdrett AS – Klage over dispensasjon til flytting av oppdrettsanlegg
Høyring og offentleg ettersyn - Konsekvensutgreiing for flytting av Blom Fiskeoppdrettsanlegg frå Laksevika til Trollholet

Konsekvensutgreiing dispensasjon kommuneplan Trollholet

NY KLAGE - Flytting av oppdrettsanlegg i Herdlefjorden

NY KLAGE - Flytting av oppdrettsanlegg i Herdlefjorden

Blom Fiskeoppdrett

Uttale - høyring og offentleg ettersyn - Dispensasjon frå arealformålet i kommuneplanen - konsekvensutgreiing for flytting av Blom Fiskeoppdrett frå Laksevika til Trollholet

Blom Fiskeoppdrett AS - søknad om Dispensasjon frå arealformålet i kommuneplanen og konsekvensutgreiing for flytting av Blom Fiskeoppdrett frå Laksevika til Trollholet

Høyring - Flytting av Blom Fiskeoppdrett AS, sak 94/2015

Høyring - Flytting av Blom Fiskeoppdrett AS, sak 94/2015

Uttale til høyring - konsekvensutgreiing for flytting av Blom Fiskeoppdrett frå Laksevika til Trollholet

Motsegn mot søknad om flytting av oppdrettsanlegg til Trollhola

Merknader til flytting av Blom fiskeoppdrett fra Laksevika til Trollholet

Kommentar til dispensasjonssak - Flytting av Blom Fiskeoppdrett AS

Merknad til dispensasjonsøknad

Merknader til søknad

Merknad til dispensasjonssøknad fra Blom fiskeoppdrett
Merknad til dispensasjon for flytting av Blom oppdrettsanlegg til Trollhola
Merknader til søknad
Klage på flytting av fiskeoppdrettsanlegg fra Laksevika til Trollhola
Høringsuttalelse
Merknader til søknad om dispensasjon frå arealformålet i kommuneplanen - Konsekvensutgreiing for flytting av Blom Fiskeoppdrett fra Laksevika til Trollholet
Kulturminnefagleg fråsegn - søknad om dispensasjon frå kommuneplanen sin arealdel - konsekvensutgreiing
Merknad til flytting av fiskeoppdrett fra Laksvika til Trollholet
Merknad til flytting av Blom Fiskeoppdrett fra Laksevika til Trollholet
Merknad til dispensasjon fra arealformålet i kommuneplanen og konsekvensutgreiing for flytting av Blom fiskeoppdrett fra Laksevika til Trollholet
Merknad til søknad konsekvensutgreiing for flytting av Blom Fiskeoppdrett frå Laksevika til Trollholet
Høringsuttalelse saknr 94 2015 Meland Kommune
Merknader til flytting av Blom fiskeoppdrett
Konsekvensutgreiing for flytting av Blom Fiskeoppdrett
Høyring Blom flytting 2016.
Merknader til dispensasjonssøknad og konsekvensutgreiing for flytting av Blom fiskeoppdrett til Trollhola
Uttale til saknr. 94/2015 - flytting av anlegg
Vedrørende dispensasjon frå arealformålet i kommuneplanen. Konsekvensutgreiing for flytting av Blom Fiskeoppdrett
Meland - Holme - Blom fiskeoppdrett AS Høyring og offentlig ettersyn av konsekvensutgreiing og dispensasjon til flytting av oppdrettsanlegg
Uttalelse fra Blom Fiskeoppdrett AS - Etablering av areal til akvakulturformål ved Trollholet
Etablering av areal til akvakulturformål ved Trollholet
Foto
Merknader til dispensasjonssøknad mm - Blom fiskeoppdrett AS
Høringsuttalelse - flytting av Blom Fiskeoppdrett fra Laksevika til Trollholet
Oversiktskart 50000
Merknader Dalemarka
Merknader Holme
Klage på vedtak - Meland - Holme - Blom fiskeoppdrett AS - Flytting av oppdrettsanlegg
Følgeskriv
Klage på vedtak - dispensasjon frå arealformålet i kommuneplanen - flytting av Blom Fiskeoppdrett frå Laksevika til Trollholet.
Klage på vedtak: 16/19717 Dispensasjon frå arealformålet i kommuneplanen - flytting av Blom Fiskeoppdrett frå Laksevika til Trollholet
Klage på vedtak: 16/19717 Dispensasjon frå arealformålet i kommuneplanen - flytting av Blom Fiskeoppdrett frå Laksevika til Trollholet.
Klage på vedtak frå Meland kommune - Dispensasjon- flytting av Blom fiskeoppdrettsanlegg
Klage på vedtak Dalemarka 121
Foto
Brev angående klage dispensasjon
Følgeskriv
Klage på vedtak - dispensasjon frå arealformålet i kommuneplanen - flytting av Blom Fiskeoppdrett frå Laksevika til Trollholet.
Klage flytting av fiskeoppdrett
Klage på vedtak om dispensasjon frå arealformålet i kommuneplanen - flytting av Blom fiskeoppdrett frå Laksevika til Trollholet

Klage på vedtak om dispensasjon frå arealformålet i kommuneplanen - flytting av Blom Fiskeoppdrett frå Laksevika til Trollholet I Meland kommune
Klage på vedtak om flytting av fiskeoppdrett
Klage vedk.saksnummer 16/19717 Meland kommune. Melding om vedtak. Dispensasjon frå arealformålet i kommuneplanen - flytting av Blom Fiskeoppdrett frå Laksevika til Trollholet i Meland kommune
Klage
Klage på flytting av oppdrettsanlegg
Klage på flytting av oppdrettsanlegg
Klage på flytting av oppdrettsanlegg
2 klager - Meland - Holme - Blom fiskeoppdrett AS - Flytting av oppdrettsanlegg - Disp
Flytting av areal til akvakulturformål frå Laksevika til Trollholet
Brev disp lok Trollholet

Saksopplysningar:

Saka gjeld:

Saka gjeld klage over Utval for drift og utvikling (UDU) sitt vedtak i møte 5.9.2016, sak 58/2016, der det blei gitt dispensasjon frå arealformålet bruk og vern av sjø og vassdrag i kommuneplanen sin arealdel (KPA), for flytting av oppdrettsanlegg frå Laksevika til Trollholet.

Blom Fiskeoppdrett AS (tiltakshavar) har sidan 1995 drive med lakseoppdrett i Laksevika nordvest for Hjertås Industriområde. Ved forskrift av 30. august 2010 blei det oppretta eit militært forbodsområde for eit større sjøområde, medrekna området der lakseoppdrettet ligg i dag. Årsaka til flytting av oppdrettsanlegget er soleis at Forsvaret har lagt ned forbod mot så godt som alle arbeid og tiltak i Laksevika. Verksemda vil ikkje kunne oppgradere og modernisere sitt anlegg i Laksevika, og Meland kommune har difor gitt dispensasjon frå kommuneplanen for flytting av anlegget til Trollholet.

Det påklaga vedtaket har følgjande ordlyd:

«Utval for drift og utvikling gjev i medhald av Plan- og bygningslova (pbl) § 19-2 dispensasjon frå arealformålet i sjø i kommuneplanen sin arealdel 2015-2027, for etablering av oppdrettsanlegg ved Trollholet. Dispensasjonen gjeld eit areal for akvakultur på 90 da og med utgangspunkt i dagens biomasse. Det er ein føresetnad at anlegget ved Laksevika utgår og dagens aktivitet vert flytta.

Dispensasjon vert gjeve på bakgrunn av konsekvensutgreiing journalført 04.12.2015 og uttale frå Blom Fiskeoppdrett AS journalført 27.05.2016. For grunngjeving av vedtaket vert det vist til saksutgreiinga og vurderinga over.

Merknader frå naboar vert ikkje tekne til følgje, men moglege ulemper knytt til lyd, lys og støy skal reduserast i størst mogleg grad, jf nemnde uttale journalført 27.05.2016. Innvendingane mot å gje dispensasjon frå Fylkesmannen i Hordaland er kommentert i saksutgreiinga.

Dispensasjonen fell vekk dersom den ikkje er nytta innan 3 år, jf pbl § 21-9.

Oppdrettsanlegget kan ikkje flyttast før det er gjeve løyve etter akvakulturlovverket». Kommunen har innan klagefristen motteke klage frå Fylkesmannen i Hordaland dagsett 17.10.2016 og i tillegg 9 klageskriv frå totalt 14 naboar:

· Koldbjørn Lunga

- Berit og Arne Takvam
- Christine Linn Tøgersen og Christer Martinsen
- Ole Harald Johansen og Anne Kristine Jordal
- Jørgen Bernt Mowinckel og Nina Kronen Mowinckel
- Ørjan Kristiansen
- Solrun og Tom Eirik Albrechtsen
- Tom Sverre Tomren
- Arild Paulsen

Blom Fiskeoppdrett har kommentert klagen gjennom merknader i brev av 31.10.2016 og 17.11.2016.

Klagene og Blom Fiskeoppdrett sine merknader ligg i sin heilskap ved saksframstillinga og administrasjonen viser til desse dokumenta.

Administrasjonen viser elles til opplysningane og vurderingane som blei gjort gjennom saksutgreiing datert 5.9.2016.

Klagen frå Fylkesmannen i Hordaland:

Gjennom uttale journalført 19.2.2016 rådde Fylkesmannen i Hordaland ifrå dispensasjon til flytting av anlegget. Klagen datert 17.10.2016 er i hovudsak grunnlagt med same argumentasjon som frårådinga. Hovudsynspunktet til Fylkesmannen er at tiltaket burde vore vurdert gjennom ein kommuneplanprosess. Fylkesmannen saknar i tillegg ei grundig vurdering frå kommunen om tiltaket er reguleringspliktig.

Fylkesmannen meiner at konsekvensutgreiinga som er utarbeidd har manglar som gjer at den ikkje gir tilstrekkeleg grunnlag for å vurdere dispensasjonsspørsmålet. Konsekvensutgreiinga vurderer ikkje fullt ut verknad for miljø og samfunn dersom ein oppgraderer og utvider anlegget, men den slår fast at nærare undersøkingar og vurderingar knytt til biologi, miljø- og straumtilhøve på lokaliteten, skal vurderast i samband med akvakultursøknaen etter sektorlov. Fylkesmannen meiner at samla miljøkonsekvensar ikkje kan utsetjast til prosessen knytt til særlovshandsaminga, men må vurderast i samband med arealspørsmålet jf. pbl. § 1-1, § 19-2 tredje ledd og forvaltingslova § 17 første ledd. Fylkesmannen nemner særleg problemstillingar knytt til naturmangfald, anadrom laksefisk, fjordsystemet, langsiktig perspektiv, konsekvensar av ny arealbruk, utslepp, verknadar for villfisk, spreiding av sjukdom, auka biomasse, lakselus i Osterfjordssystemet, og utvandringsruta til m.a. Vossolaksen og redningsaksjonen for den.

Dei viser til tidlegare klage på vedtak om flytting av oppdrettsanlegget til Holme, der dei gjorde merksam på at miljøgranskningar har gitt indikasjonar på at terskelfjordane i Nordhordland kan vere overbelasta. Auking av biomassen blir difor problematisk. Dei meiner vurdering av resipienten ved ei framtidig utviding av lokaliteten ved Trollhøla, må ta med seg tilstanden i det samla terskelfjordbassenget. Sjølv om fylkesmannen gjorde merksam på dette, er det i konsekvensutgreiinga ikkje referansar til Vann-Nett databasen som all vassforvaltning skal nytte. I vurderinga av resipientkapasitet er det tatt utgangspunkt i flytting og ikkje produksjonsauke, og dei ønskjer ei vurdering av kva sjøområde som er resipient for utsleppet frå anlegget i Trollhøla. Fylkesmannen meiner at det er nødvendig å sjå på det samla terskelbassenget som omfattar Osterfjorden, Herdlafjorden og Byfjorden, og meiner ein dispensasjon vil føre til presedens.

Klagene frå bebuarar i området:

Kolbjørn Lunga:

Viser til at eit oppdrettsanlegg ikkje bør plasserast der det er uheldig i høve til omkringliggjande miljø, ferdsel eller anna meir samfunnsnyttig bruk av området. Det er registrert hekkeområde for

raudlista rovfugl i området (ørn), noko som i si tid var argument for ikkje å byggje ut området vest for Dalemarka. Då dette ikkje er nemnt i konsekvensutgreiinga, meiner han denne er mangelfull. Det skal også vere registrert hubro og vandrefalk i området, og i tillegg blir ærfugl i fjorden råka. Han stiller spørsmål ved kvifor ikkje alle i Dalemarka er nabovarsla, og minner om at det er store avfallsmengder frå slike oppdrettsanlegg.

Klagar er heilt imot flytting av anlegget, som kjem til å ligge utan skjerming midt i deira utsikt. Han meiner det vil bli lukt- og støyproblem døgnet rundt, og han er uroleg for at anlegget vil få negativ verknad på bustadprisane i Dalemarka.

Berit og Arne Takvam:

Meiner at den konsekvensutgreiing som er gjennomført ikkje inneheld stort anna enn tiltakshavar sitt syn om at naboar ikkje har grunn til uro.

Dei meiner konsekvensane av tiltaket er uønskt støy frå foringsautomatikk, båttrafikk og aggregatdrift, og luktproblem. Dei er redd dette vil bli stressande og opplevast som ei plage. Dei påpeiker at Trollholet er den einaste plassen dei får tilgang til sjø i området, og der har det vore fiska og bada i årevis. Dei er redd dette no vil bli helsefarleg. Dei spør kvifor det berre er utvalde husstandar i Dalemarka som har fått nabovarsel, og minner om at dette er et flott turterreng for mange. Foto illustrerer kvaliteten i området. Dei ber kommunen om å ikkje plassere anlegget så nært opp til regulerte bustadområde.

Saksutgreiinga frå kommunen inneheld ingen konkrete argument eller opplysningar som gir klagarane grunn til å tru at vedtaket tek omsyn til deira innspel.

Christine Linn Tøgersen og Christer Martinsen:

Klagar viser til foto på side 8 i uttale frå Blom Fiskeoppdrett AS datert 26.05.16. Bilete viser klagar sin bustad og plassering av oppdrettsanlegget. Bilete viser at anlegget vil bli til stor sjenanse for dei.

Klagar er elles sterkt kritiske til at fiskeoppdrettsanlegget blir flytta til Trollholet og ber kommunen avslå dispensasjonssøknaden frå Blom fiskeoppdrett. Dei sjølv vil oppleve anlegget svært visuelt forstyrrande og skjemma. Dei skriv at Trollholet gjennom generasjonar har vore nytta til fritidsbruk, fiske og bading. Dei meiner at Dalemarka har fri utsikt over fjorden, at ingenting hindrar lys- og lydforureining frå eit eventuelt fiskeoppdrettsanlegg. Eit anlegg her vil også påføre Dalemarka kontinuerleg støy. Dei meiner vidare at anlegget vil bli ei stor belastning for dyre- og fuglelivet og naturmangfaldet i området, og at det ikkje tek omsyn til miljø og ferdsle. Dei meiner elles at anlegget vil medføre negative konsekvensar for verdien av eigedommane i Dalemarka.

Ole Harald Johansen og Anne Kristine Jordal:

Klagar meiner at kommunen ikkje har vurdert viktige moment som private og offentlege instansar har peikt på i samband med konsekvensutgreiing. Kommunen har ikkje gjort ei samla og tilstrekkeleg utfyllande vurdering av om akvakulturanlegg kan få vesentlege verknader for miljø og samfunn.

Jørgen Bernt Mowinckel og Nina Kronen Mowinckel

Naboar i fremste rekke mot sjøen er urolege for at oppdrettsanlegget vil generere støy- og luktproblem. Dei har spørsmål til omfanget. Dei er vidare uroleg for ærfuglsbestanden, er kritiske til flyttinga, og til utviding av anlegget.

Ørjan Kristiansen:

Meiner at Utval for drift og utvikling (UDU) ikkje er rett organ i kommunen til å treffe vedtak om dispensasjon. Saka skulle vore behandla av kommunestyret. Dette skuldast «manglande delegasjon, samt at saken både reelt sett og fremlagt fra kommuneadministrasjonen ikke å handler om en

mindre endring av kommuneplanens arealdel, som kan delegeres til et utvalg», jf klage datert 4.11.2016. Vidare meiner Kristiansen at vedtaket er ugyldig;

- fordi det gjennom saksframstillinga feilaktig blei opplyst at saka gjennom dispensasjonsprosessen har fått grundigare behandling enn dersom den hadde blitt behandla gjennom ein kommune- eller reguleringsplanprosess.
- fordi vedtaket er gjort utan dokumentert stemmegiving

Dersom vedtaket blir oppretthalde, ber Kristiansen om at det blir stilt uttrykkeleg vilkår om at anlegget skal vere knytt til landstrøm.

Solrun og Tom Eirik Albrechtsen:

Dei klagar på dispensasjonsvedtaket og har tidlegare gjort gjeldande at dersom det kjem eit stort fiskeoppdrettsanlegg med aktivitetar heile døgnet, vil bebruarane bli ramma i form av nedsett livskvalitet med auka støy-, lys- og luktpproblem. Dei vurderer at det ikkje er mykje skog som skjermar fjorden. Dei er uroleg for ei markant endring i det totale bumiljøet og redusert livskvalitet for alle som bur der. Dei er sterkt i mot flytting av anlegget, og ber om at ein finn ei anna løysing som ikkje medfører negative konsekvensar for Dalemarka.

Tom Sverre Tomren:

Meiner kommunen gjennom vedtaket ikkje har teke tilstrekkeleg omsyn til natur- og miljøkonsekvensar, mellom anna registrert hekkeplass for vandrefalk. Og vidare at dispensasjonsvedtaket etter klagar sitt syn ikkje opnar for demokratisk medverknad på ein god nok måte. Dersom vedtaket blir ståande, vil det svekke tilliten til framtidige kommuneplanprosessar.

Arild Paulsen:

Meiner det er uforståeleg at oppdrettsanlegget blir plassert rett nedanfor eit bustadfelt med 70 bueiningar, og peiker på at det må vere andre stader anlegget kunne vore plassert utan å vere til sjenanse.

Merknader til klagen frå Blom Fiskeoppdrett:

Til klagen frå Fylkesmannen i Hordaland:

Tiltakshavar har kommentert klagen frå Fylkesmannen i Hordaland gjennom skriv datert 31.10.2016, og meiner denne ikkje tilfører saka noko nytt samanlikna med tidlegare klager og merknader frå Fylkesmannen. Det er i skriv av 31.10.2016 gitt følgjande grunngjeving for at klagen ikkje bør takast til følgje [utdrag]:

«Verken hensynet bak gjeldende arealplan eller hensynene i lovens formålsbestemmelse er vesentlig tilsidesatt i denne saken og fordelene ved å gi dispensasjon er klart større enn ulempene etter en samlet vurdering, jf plan- og bygningsloven § 19-2, andre ledd. Vi kan ikke se at Meland kommune har unnlatt å legge påkrevd vekt på dispensasjonens konsekvenser for helse, miljø, sikkerhet og tilgjengelighet, jf plan- og bygningsloven § 19-2, tredje ledd.

Blom Fiskeoppdrett AS avviser ikke at planavklaring og gjennomføring av aktuelt tiltak i utgangspunktet skal skje gjennom reguleringsplan. Det er imidlertid ikke tvilsomt at krav om reguleringsplan også kan gjøres til gjenstand for dispensasjon, eller unnlates etter kommunens skjønn, forutsatt at de hensyn som ellers tilsier utarbeidelse av reguleringsplan enten ikke gjør seg gjeldende i det konkrete tilfellet, eller er forsvarlig ivaretatt på andre måter. Foruten at dette følger av ordlyden i plan- og bygningsloven § 12-1, andre og tredje ledd og § 19-2, andre ledd, første punktum, finner vi støtte for dette synet i Sivilombudsmannens uttalelse i sak 2008/76 og i Ot prp nr 32 (2007-2008) på side 228. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har i brev av 7. juni 2016 i tillegg gitt uttrykk

for at det vil kunne være naturlig å benytte dispensasjon ved behov for flytting eller utvidelse av et akvakulturområde, eksempelvis som følge av utdaterte planer.

Spørsmålet om flytting av akvakulturområdet fra Laksevika har vært gjort til gjenstand for utredning som fullt ut ivaretar de hensyn som bestemmelsene om reguleringsplan skal ivareta, i tillegg har spørsmålet vært gjort til gjenstand for konsekvensutredning. Sistnevnte til sammenlikning med kravet i plan- og bygningsloven § 4-2 andre ledd, jf § 12-2, tredje ledd.

Dette kommer også klart til uttrykk i innstillingen som ble fulgt ved kommunens dispensasjonsvedtak:

'Dei prosessane, avklaringane, utgreiingane og vurderingane som er nødvendige for behandling av dispensasjonssøknaden må minst følgje same standard som ved utarbeiding av kommuneplanen sin arealdel, dersom arealet skulle vore lagt inn der. Etter administrasjonen sitt syn er det i denne saka gjort endå grundigare og meir konkret konsekvensutgreiing enn kva som ville vore tilfelle i kommuneplanprosessen. I tillegg er næraste naboar varsla direkte og på ein heilt annan måte enn kva som ville vore gjort i kommuneplanprosessen.'

I tillegg kommer at alle relevante myndigheter har fått anledning til å uttale seg i saken.

Fylkesmannen i Hordaland har ikke angitt på hvilken måte denne konkrete saken ville ha blitt behandlet på en mer åpen og inkluderende måte i en planprosess. Det er altså ikke holdepunkter for å hevde at hensynene til et krav om reguleringsplan er vesentlig tilsidesatt eller ikke hensyntatt på en forsvarlig måte ved kommunens vurdering. Vi kan da heller ikke se at hensynet bak arealformålet er vesentlig tilsidesatt. Det bemerkes i denne sammenheng at bestemmelsene i kommuneplanen ikke er entydige og at det allerede i dag er avsatt areal til akvakulturformål innenfor det arealet som er avsatt til hovedformålet. Kommuneplanen har heller ikke til hensikt å fastsette at akvakultur skal være utelukket innenfor det arealet som er avsatt til hovedformålet, selv om arealbruk til akvakultur skulle følge av senere reguleringsplan. Sistnevnte fremkommer forutsetningsvis av at dagens arealformål ikke er til hinder for nødvendig fortløyning av anlegg for akvakultur.

Vi kan heller ikke se at det er holdepunkter for at Meland kommune har hatt en dispensasjonspraksis i relasjon til gjeldende kommuneplan som undergraver kommuneplanen som styringsverktøy for arealdisponeringen i kommunen.

Meland kommune har lagt påkrevd vekt på dispensasjonens konsekvenser for helse, miljø, sikkerhet og tilgjengelighet, jf plan- og bygningsloven § 19-2, tredje ledd, og foretatt en forsvarlig, samlet vurdering av fordeler og ulemper. Både saksgrunnlaget og kommunens vurdering har vært tilstrekkelig utfyllende til at det kan konkluderes med at fordelene er klart større enn ulempene.

Fylkesmannens innvendinger til kommunens beslutningsgrunnlag gjelder i stor utstrekning forhold som kommunen ikke har forutsetninger for å kunne vurdere, samt forhold som sektormyndighetene skal vurdere i forbindelse med behandling av søknad om akvakulturtillatelse.

Klagen bygger med andre ord på at kommunen, til tross for sektormyndighetens senere og svært kompetente behandling av akvakulturtillatelsen, både skal foreta en uttømmende vurdering av alle miljøkonsekvenser i tilknytning til arealspørsmålet og at det skal stilles strengere krav til kommunens vurderingen enn til den vurdering som etter praksis foretas av sektormyndigheten.

Hva gjelder forholdet til sektormyndighetene har Kommunal- og moderniseringsdepartementet ved flere anledninger presisert at en uttømmende vurdering ikke er påkrevd. Presiseringen kommer til uttrykk både i ovennevnte brev av 7. juni 2016 og i departementets vedtak av 9. august 2016 angående nye områder for akvakultur ved Skårliodden og Durmålsvika i Lenvik kommune (mine understrekninger):

'Når det gjelder akvakulturlokaliteter, vil det også bli gjort mer detaljerte vurderinger av miljøvirkningene ved behandling av lokalitetssøknader etter akvakulturloven, som utfyller vurderingene i kommuneplanen. Det er derfor ikke nødvendig at alle miljøforhold er avklart i detalj i kommuneplanen.'

'Tillatelsene etter akvakulturloven vil avklare nærmere hvilke krav som skal stilles til virksomheten av hensyn til sårbart naturmangfold knyttet til viltlevende anadrom laksefisk [...]'

Det er et forvaltningsrettslig prinsipp at fylkesmennene skal følge de føringer som gis av departementet. Prinsippet kom blant annet direkte til uttrykk T-6/96 om overføring av myndighet etter plan- og bygningsloven til fylkesmannen:

'For å oppnå en korrekt og enhetlig praksis på området, vil det være av avgjørende betydning at fylkesmennene som grunnlag for sine avgjørelser tar hensyn til de føringer som er gitt fra departementet i form av rundskriv, rikspolitiske retningslinjer (RPR) og veiledere etc. [...]'

Vi kan etter derfor ikke se at Fylkesmannen i Hordaland kan høres med at Meland kommune er forpliktet til å vurdere alle miljøkonsekvenser uttømmende, i tilknytning til arealspørsmålet. Vi viser også til at kommunens dispensasjonsvedtak er gitt på det *vilkår* at det oppnås tillatelse etter akvakulturloven.

Enkelthetene i Fylkesmannens innvendinger er forhold som Fylkesmannen, i henhold til egen praksis, altså skal vurdere i forbindelse med behandlingen av søknad om akvakulturtillatelse. Til illustrasjon viser vi til utslippstillatelsen av 1. oktober 2015, som ble gitt til Blom Fiskeoppdrett AS på lokaliteten Kjeppvikholmen – en lokalitet som også befinner seg i Herdlefjorden, like nord for Trollholet og Laksevika.

Til sammenlikning med utslippstillatelsen er de utredninger som er foretatt i forbindelse med dispensasjonssaken minst like omfattende. Når det i klagen gjøres gjeldende at utredningene likevel ikke er grundige nok, må Fylkesmannen mene at det skal stilles strengere krav til kommunens utredning i forbindelse med arealspørsmålet, enn til Fylkesmannens utredning av de samme spørsmålene ved behandlingen av akvakulturtillatelse, hvilket ikke kan være riktig.

Vi er ikke uenige i at naturmangfoldloven § 10 legger opp til at det skal foretas en helhetlig vurdering hvor andre eksisterende inngrep i det aktuelle økosystemet skal tas i betraktning. Det kan imidlertid ikke være tvilsomt at det av mange grunner er sektormyndighetene som best kan ivareta dette ved behandlingen av akvakulturtillatelsen. I motsetning til ved landbasert arealforvaltning vil prinsippet ved arealforvaltning i sjø medføre at kommuner også må ta inn i vurderingen betydningen av eksisterende tiltak i andre kommuner. Sektormyndigheten vil åpenbart ha bedre forutsetninger for å vurdere fjordsystemet under ett og forholdet til samlet belastning av akvakulturvirksomhet. Når det eksisterer en regional sektormyndighet som skal ta stilling til om tillatelse til akvakulturvirksomhet skal gis, er det vanskelig å se både hvorfor og hvordan kommunen skal vurdere alle slike spørsmål uttømmende.

Fylkesmannens synspunkt om at '*samla miljøkonsekvensar ikkje kan utsetjas til prosessen knytt til særlovshandsaminga*' blir etter dette stående som et aksiom, som verken har støtte hos Kommunal- og moderniseringsdepartementet eller i prinsippet som kommer til uttrykk i naturmangfoldloven § 10.

Det vises også til dispensasjonsvedtaket er gitt på vilkår om akvakulturtillatelse og at kommunen har rett til å uttale seg ved behandlingen av søknaden om slik tillatelse.

I alle tilfeller er det uklart hva Fylkesmannen konkret sikter til når det i klagen hevdes at vesentlig og tilgjengelig kunnskapsgrunnlag knyttet til naturmangfold og utslipp ikke er tatt med i vurderingene. Fylkesmannen har heller ikke begrunnet hvorfor man mener at kommunen i dispensasjonssaken må vurdere '*fjordsystemet under eitt*', mens Fylkesmannen i nevnte utslippstillatelse for Kjeppvikholmen forholdt seg til *Herdlefjorden*. Videre er det ikke konkretisert hvilke opplysninger fra Vann-nett som burde ha vært omfattet av utredningen og hvorfor slike eventuelle opplysninger ikke vil bli gjort til gjenstand for vurdering i forbindelse med behandlingen av søknad om akvakulturtillatelse.

Vi kan heller ikke se at klagen tar hensyn til at akvakulturvirksomhet i Laksevika vil opphøre ved en flytting til Trollholet og at flytting i utgangspunktet er basert på uendret biomasse. Vi kan heller ikke se at Fylkesmannen tar tilstrekkelig hensyn til de fordeler for fiskehelse og rømningsrisiko et oppgradert anlegg vil innebære.

I den samlede vurderingen er det også grunn til å vektlegge at det er et sterkt forankret ønske i kommunen om akvakulturvirksomhet i Herdlefjorden, jf dagens planfestede akvakulturområde i Laksevika. Forsvarets entré i området har ikke endret dette ønsket, men konsekvensen er at så lenge Forsvaret opprettholder sine standpunkter må akvakulturområdet flyttes for at kommunens politisk forankrede ønske om akvakulturvirksomhet i Herdlefjorden skal kunne gjennomføres. Saken står slik sett i en annen stilling enn dersom det var tale om etablering av ytterligere akvakulturvirksomhet.

Fylkesmannen i Hordaland har i klagen gjort gjeldende at Forsvarets forbudsområde omkring Laksevika er uten interesse for dispensasjonsspørsmålet. Begrunnelsen for dette kommer til uttrykk i klagen på følgende måte:

'Sjølvs om oppdrettsanlegget ikkje hadde vore i konflikt med Forsvaret sine interesser og ønskje å utvide i Laksevika, hadde det vore naudsynt med dispensasjon fra KPA.'

Når det vitterlig er en konflikt med forsvarets interesser og det er søkt dispensasjon, fremstår denne begrunnelsen som noe spesiell. Forholdet til forsvarets forbudsområde har åpenbart direkte betydning for dispensasjonssaken i to vesentlige relasjoner.

For det første er behovet for flytting fra Laksevika utelukkende utløst av Forsvarets forbudsområde og en rettsoppfatning hos Forsvaret om at eksistensen av vår virksomhet i Laksevika er lovstridig og straffbar under henvisning til den tidligere lov om forsvarshemmeligheter og dagens lov om forebyggende sikkerhetstjeneste.

Som kjent kom dette klart til uttrykk da Blom Fiskeoppdrett AS fikk dispensasjon fra kommunen til utvidelse av akvakulturområdet i Laksevika i 2014 – et vedtak som senere ble omgjort etter klage fra Forsvarsbygg med uttalelse om at aktiviteten til Blom Fiskeoppdrett AS ville kunne straffefølges.

Dette synspunktet er senere opprettholdt av Forsvarsdepartementet i brev av 29. oktober 2015, hvor det fremgår at også '*Bloms tilstedeværelse og aktivitet slik den er i dag*' er i strid med forbudssonen.

Dispensasjonsvedtaket må med andre ord sees i den kontekst at alternativet til å dispensere vil være at kommunen mister et akvakulturområde som er etablert i kommuneplanen, uten at *bortfallet* har vært undergitt samme behandling. For Blom Fiskeoppdrett AS blir konsekvensen tilsvarende.

I relasjon til spørsmålet om *utvidelse* bemerkes igjen at Fylkesmannen i Hordaland ikke synes å skille mellom utvidelse av akvakulturområdet og økning av biomasse. Dispensasjonsvedtaket medfører at arealet utvides sammenliknet med arealet i Laksevika. Det fremgår imidlertid også at man i utgangspunktet tar sikte på at biomassen forblir uendret. I alle tilfeller er biomassespørsmålet et forhold som sektormyndighetene skal vurdere og ta stilling til ved behandlingen av akvakulturtillatelsen. Igjen vises til presiseringene fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet og til at akvakulturtilatelse er gjort til et *vilkår* i dispensasjonsvedtaket.

For det andre kan det ikke være tvilsomt at ovennevnte omstendigheter medfører at eventuelle presedensvirkninger av å opprettholde dispensasjonsvedtaket langt på vei elimineres. Vi går ut fra at de øvrige saker Fylkesmannen viser til om flytting og utvidelse av oppdrettsanlegg ikke er parallelle hva gjelder årsaken til behovet for flytting. I motsatt fall er det med stor interesse vi imøteser innsyn i og utfyllende opplysninger om disse sakene.

Når det for øvrig gjelder forsvarets forbudsområde i Herdlefjorden er det nærliggende å anta at verken konflikten med Forsvaret eller nærværende dispensasjonssak overhode ville ha materialisert seg dersom myndighetene hadde vært like fokusert på plan som arena for arealdisponering i sjø da forslaget om etablering av forbudsområdet ble sendt på høring i 2010, som i denne saken. Realiteten er at Forsvaret har skaffet seg et eksklusivt *test- og øvingsområde* som omfatter brorparten av Herdlefjorden, uten at dette har vært gjenstand for noen form for forutgående behandling eller konsekvensutredning etter plan- og bygningsloven. Forsvaret har i tillegg nylig fremmet forslag om utvidelse av forbudsområdet og skjerping av reglene for adkomst som har til formål å ytterligere forsterke de forhold som er fremholdt ovenfor.

Vi har etter dette vanskelig for å se annet enn at forholdet til Forsvaret har betydning i saken, herunder i relasjon til spørsmålet om presedensvirkninger.»

Tiltakshavar har oppmoda klageinstansen leggje vekt på det kommunale sjølvstyret. Vidare har tiltakshavar bedt Kommunal- og moderniseringsdepartementet vurdere å oppnemning av Fylkesmannen i Nordland eller Fylkesmannen i Sør-Trøndelag som settefylkesmann. Sistnemnde av omsyn til habilitet.

Til naboklagene:

Tiltakshavar har kommentert naboklagene gjennom skriv datert 17.11.2016. Det er vist til tidlegare merknader frå tiltakshavar gjennom brev av 26.05.2016, som er referert i saksutgreinga til UDU-møtet 5.9.16. I høve til klagen frå Ørjan Kristiansen har tiltakshavar opplyst:

«Ørjan Kristiansen, som også er beboer i Dalemarka, har for det første gjort gjeldende at vedtaket er ugyldig. Prinsipalt har Kristiansen gjort gjeldende at UDU ikke hadde kompetanse til å treffe vedtaket, subsidiært er gjort gjeldende at vedtaket bygger på feile forutsetninger og atter subsidiært er gjort gjeldende at manglende dokumentasjon av stemmeavgivelse skal lede

til ugyldighet. For det andre har Kristiansen anmodet om at det bør stilles vilkår om at anlegget skal forsynes av landstrøm.

Allerede i 2008 besluttet kommunestyret at ansvar for plansaker skulle legges til Utval for drift og utvikling (UDU). Ordningen var gjenstand for evaluering i 2011 og ble opprettholdt ved nytt vedtak i kommunestyret i mai samme år. Kommuneloven § 39 nr 2 medfører *ikke* at vedtaket er ugyldig fordi reglementet ikke har vært oppdatert. Dette fremgår uttrykkelig av Prop 49 L (2011-2012) hvor det heter at '*avgjerder som blir tekne på grunnlag av eit "gammalt" delegeringsreglement eller andre delegeringsvedtak, ikkje fører til at avgjerdene blir ugyldige av den grunn*'. Vi kan heller ikke se at henvisningen til plan- og bygningsloven § 11-17 er relevant ettersom det er tale om et vedtak etter lovens kapittel 19.

Kristiansens øvrige innsigelser kan heller ikke lede til ugyldighet. Vi er ikke enig i at saksfremstillingen bygger på feile forutsetninger og kan under enhver omstendighet ikke se at det er feil verken ved saksfremstillingen eller dokumentasjonen av stemmeavgivelsen som har virket bestemmende på vedtakets innhold, jf forvaltningsloven § 41.

Hva gjelder spørsmålet om landstrøm oppfattes dette som et innspill om et nytt vilkår og ikke som en anførsel om mangler ved vedtaket. Med mindre kommunen har klart for seg hvor ilandføring av kabel med tilhørende infrastruktur kan plasseres, kan vi ikke se at det er rimelig å stille landstrøm som et nytt vilkår. Vi viser også til våre tidligere påpekninger av forholdet mellom kommunens arealdisponering og sektormyndighetenes rolle hva gjelder rammevilkårene for driften av anlegget.»

VURDERING:

Det aktuelle sjøområdet er i kommuneplanen sin arealdel (KPA) avsett i arealkategorien '*Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhøyrande strandsoner*'. Slike sjøområde kan nyttast i samsvar med dei aktuelle underføremåla i arealkategorien, med unntak av akvakultur og småbåthamn, jf føresegn 3.3 til KPA. Søknaden er såleis ikkje i samsvar med arealformålet i KPA og krev dispensasjon som omsøkt.

Administrasjonen vurderer at Utval for drift og utvikling (UDU) er rett organ til å treffe vedtak i saka. Saka gjeld *dispensasjon* frå KPA, ikkje endring av kommuneplanen. Gjennom Meland kommune sitt «Reglement for Hovudutvala», omfattar UDU sitt arbeids- og ansvarsområde mellom anna behandling av reguleringsplanar og byggjesaker. Søknader om dispensasjon frå plangrunnlag og/eller plan- og bygningslova er omfatta av dette arbeidsområdet.

Administrasjonen meiner at klagane ikkje inneheld nye opplysningar eller ny grunngeving som tilseier at vedtaket det er blitt klaga på blir oppheva eller endra. Administrasjonen held fast ved dei vurderingar og den grunngeving som går fram av saksutgreiing og vedtak i avgjerda av 5.9.2016, sak 58/2016. Administrasjonen konkluderte der slik:

«Etter administrasjonen sitt syn er konsekvensutgreiinga grundig og avklarande i høve til dei problemstillinga som gjeld for denne dispensasjonssøknaden. Administrasjonen finn ikkje at det er kome fram vesentlege negative konsekvensar eller tungtvegande grunnar for til å avvise søknaden. Administrasjonen vurderer at alle nødvendige tema for flytting av anlegget, er dokumentert i tilstrekkeleg grad. Dei negative konsekvensane ved flytting til ny lokalitet er vurdert som låge, medan rømingssikkerheit, oksygentilhøve, transport av avfallsstoff og dyrevelferd kan bli betra.

Etter høyringsrunden står ein att med det prinsipielle ved dispensasjonar (merknad frå Fylkesmannen i Hordaland) og bebuarane si tap av utsikt, slik administrasjonen ser det.

Endra utsikt kan opplevast framand /skjemmande for mange, ganske sikkert også som tap. Store deler av busetnaden i Dalemarka ligg fritt med vid utsikt. Når ein vurderer i kor stor grad omsynet til utsiktsendringar skal påvirke saka, må utsiktsendringane balanserast mot omsynet til næringsutvikling, og dei positive verknadene flyttinga vil ha i høve til modernisering og sikring av oppdrettsanlegget.

Plan- og bygningslova inneheld ikkje forbod mot dispensasjonar. Om ein er prinsippielt i mot dispensasjonar, skal likevel kvar søknad behandlast konkret og særskilt. Gjennom dispensasjonsprosessen har denne saka fått eit mykje meir konkret og omfattande fokus enn kva ein standard kommuneplanprosess legg opp til. Den er også varsla og kunngjort særskilt, ikkje som ein del av ein større kommuneplan. Verken kommuneplanprosess eller reguleringsplanprosess vil gjere saka meir opplyst enn den er no. Sjå elles skriv frå Kommunal- og moderniseringsdepartementet datert 07.06.2016 om detaljnivået i undersøkingane, vedlegg til skriv frå Blom Fiskeoppdrett AS journalført 09.06.2016.

Administrasjonen rår til at Blom Fiskeoppdrett AS får dispensasjon for flytting av eksisterande anlegg frå Laksevika til Trollholet, slik at dette kan oppgraderast til dagens krav og standard. Det bør setjast av eit areal på 90 da av omsyn til ein viss fleksibilitet for endeleg plassering. Det bør ikkje takast stilling til eventuell auka biomassa i denne omgangen, då dette skal behandlast særskilt etter akvakultur-lovverket og med eigen uttale frå kommunen.

Administrasjonen vurderer at fordelane ved å gje dispensasjon for flytting av lakseoppdrettsanlegget frå Laksevika til Trollholet er klart større enn ulempene, etter ei samla vurdering som går fram av saksutgreiinga her. Omsynet til heilskapleg planlegging som kommuneplanen skal ivareta vert ikkje sett til sides, jf plan- og bygningslova §§ 11-1 og 11-5.

Konsekvensutgreiinga kokluderer med at flytting av anlegget ikkje fører til auka forureining på naturmiljøet i sjø, og at det ikkje fører til auka fare for spreiding av sjukdom på villfisk og andre artar».

Med tilvising til ovannemnde og tiltakshavar sine merknader i skriv av 31.10.16 og 17.11.16 finn administrasjonen ikkje grunnlag for å gjere om vedtaket.

Vidare saksgang:

Dersom Utval for drift og utvikling (UDU) tek klagen til følge, skal tiltakshavar varslast og vil ha høve til å klage på vedtaket. Klagen skal stilast til Meland kommune, som vidaresender den til Fylkesmannen for endeleg avgjerd etter nytt vedtak i UDU.

Dersom UDU følgjer rådmannen sitt framlegg til vedtak nedanfor og ikkje tek klagen til følge, vert saka sendt Fylkesmannen i Hordaland for oppnemning av settefylkesmann.

Framlegg til vedtak:

«Utval for drift og utvikling finn at klagen frå Fylkesmannen i Hordaland og naboar ikkje inneheld ny grunngeving eller nye opplysningar som tilseier at dispensasjonsvedtaket av 5.9.2016, sak 58/2016, blir omgjort eller endra. Klagen blir difor ikkje tatt til følge. Det blir vist til saksutgreiinga og vurderinga over som grunnlag for vedtaket. Saka blir sendt Fylkesmannen i Hordaland for vidare klagehandsaming.»

Utval for drift og utvikling - 82/2016

UDU - behandling:

På spørsmål frå Karina Garnes Reigstad, MDG, orienterte administrasjonen om i kva i saker utvalet kan gje dispensasjon.

Ved røysting fekk administrasjonen sitt framlegg til vedtak 8 røyster, for 1 i mot (MDG) og er såleis vedteke.

UDU - samrøystes vedtak:

- mot 1 røyst (MDG)

"Utval for drift og utvikling finn at klagen frå Fylkesmannen i Hordaland og naboar ikkje inneheld ny grunngeving eller nye opplysningar som tilseier at dispensasjonsvedtaket av 5.9.2016, sak 58/2016, blir omgjort eller endra. Klagen blir difor ikkje tatt til følgje.

Det blir vist til saksutgreiinga og vurderinga over som grunnlag for vedtaket.

Saka blir send Fylkesmannen i Hordaland for vidare klagehandsaming.»

MELAND KOMMUNE

N-025.2
07/1276
07/8865

**REGLEMENT FOR
MELAND KOMMUNESTYRE**

**Godkjent i Meland kommunestyre 05.09.07, sak 074/07
Revidert i Meland kommunestyre 17.06.15, sak 48/15**

1. SAMANSETJING OG ANSVARSOMRÅDE

Meland kommunestyre har, etter vedtak i kommunestyret 19.06.78, 27 representantar. Kommunestyret er kommunen sitt øvste styringsorgan, jf. kommunelova § 6. Det gjer vedtak på vegner av kommunen, så langt ikkje anna følgjer av lov eller delegasjonsvedtak.

Kommunestyret har ansvar for den samla kommunale verksemda og skal sjå til at denne er godt organisert og at kommunale tenester og forvaltningsoppgåver vert løyste til beste for innbyggjarane i kommunen.

2. MØTEPRINSIPPET

Dette prinsippet inneber at kommunestyret gjer sine vedtak i eit formelt møte. Det må vere lovleg innkalla til møtet, med fysisk nærvær av deltakande representantar. Det skal førast møtebok. Nærare reglar om møteboka er lista opp under punkt 21 i dette reglementet.

3. OPNE ELLER LUKKA MØTA

Møte i kommunestyret skal haldast for opne dører så langt ikkje noko anna følgjer av lovbestemt teieplikt eller vedtak etter kommunelova § 31.

Tilhøyrarar, representantar for media og andre som ikkje skal delta i saka, må gå frå salen straks eit møte vert lukka.

Møteleiar kan gi løyve til at opne saker i kommunestyremøtet vert tatt opp på lydband, video e.l. eller at møtet vert kringkastast over radio/fjernsyn/internett. Denne aktiviteten må ikkje verke forstyrrande på gjennomføringa av møtet.

4. FASTSETJING AV MØTE, INNKALLING OG SAKSPAPIR

Til vanleg held kommunestyret møte etter oppsett halvårleg møteplan. Det skal også kallast inn til kommunestyremøte når ordførar krev det, eller om minst 1/3 av representantane set fram slikt krav, jf. kommunelova § 32.

Ordførar set opp sakliste og kallar kommunestyret saman til møte. Innkallinga skal sendast representantane med ei frist på minst 7 dagar, medrekna sjølve møtedagen. Innkallinga skal innehalde opplysningar om tid og stad for møtet, oversyn over dei sakene som skal behandlast, nødvendige sakspapir og opplysning om kor eventuelle utfyllande saksdokument er lagt ut.

Innkalling m/sakspapir vert også sendt 1. vararepresentant, revisjonen, kommunale avdelingar og aktuelle media lokalt/regionalt. Det er også høve til å abonnere på desse dokumenta. Utsending vert gjort per e-post, så langt dette er mogleg. Kommunestyremøta skal kunngjerast i lokalpressa i god tid. Møteplan, innkalling og sakspapir er også tilgjengelege på kommunen sine nettsider.

5. MØTEPLIKT – FORFALL – VARAMEDLEM

Den som er vald som kommunestyremedlem har plikt til å delta i møte, om han eller ho ikkje har lovleg forfall. Lovleg forfall ligg føre dersom sjukdom eller andre hindringar gjer det umogleg eller urimeleg byrdefylt å møte. Dersom medlem eller varamedlem har lovleg forfall, skal meldingsskjemaet *Forfall til politiske møte* fyllast ut og sendast til postmottak@meland.kommune.no.

Melding om forfall skal sendast så snart ein har kunnskap om at ein vil vere lovleg forhindra frå å møte. Sekretariatet vil sende kopi av meldinga til ordførar og kalle inn varamedlem.

Lovleg forfall under møtet må straks meldast til møteleiar. Ingen kan gå frå møtet før behandlinga er ei sak er slutført.

Rutinane under dette punktet gjeld tilsvarande for forfall til andre politiske organ.

6. UGILDSKAP

Den som er ugild i ei sak, jf. kommunelova § 40 nr 3 og forvaltningslova sine reglar, skal ikkje vere med å drøfte eller avgjere saka. Når ein medlem veit at han eller ho er ugild, eller det kan reisast tvil om habiliteten, skal meldingsskjemaet *Forfall til politiske møte ved ugildskap* fyllast ut og sendast til postmottak@meland.kommune.no. Sekretariatet vil sende kopi av meldinga til ordførar og kalle inn varamedlem.

Rutinane under dette punktet gjeld tilsvarande for forfall ved ugildskap til andre politiske organ.

7. TEIEPLIKT

Teieplikt etter § 13 i forvaltningslova gjeld også for folkevalde.

8. MØTELEIING

Møta vert leia av ordførar. Dersom han eller ho har forfall, er varaordførar møteleiar. Har begge desse forfall, vel kommunestyret ein annan representant til å leie møtet. Om møteleiar vil ta del i ordskiftet, skal han eller ho gi frå seg møteleiinga til varaordførar eller annan møteleiar vald av kommunestyret.

9. GJENNOMFØRING AV MØTET

Møteleiar innleier kommunestyremøtet med namneopprop. Kommunestyremøtet kan berre gjere vedtak dersom minst halvparten av representantane har vore til stades under forhandlingane og røysta i den aktuelle saka, jf. kommunelova § 33.

Eventuelle innvendingar i samband med forfall, frammøte, innkalling eller sakliste, skal drøftast og avklarast ved starten av møtet.

Kommunestyret skal handsame sakene på saklista i den rekkjefølgje dei er sett opp. I særskilte høve kan det gjerast vedtak om endring av rekkefølgja.

Kommunestyret kan med alminneleg fleirtal vedta å utsetje realitetsbehandlinga av ei sak på den utsendte saklista. Det kan også gjere vedtak i ei sak som ikkje står på saklista, om ikkje møteleiar eller 1/3 av møtande representantar set seg imot dette, jf. kommunelova § 34, nr. 1.

10. ORDSKIFTE

Representantane skal halde innlegga sine frå talarstolen. Innlegga skal rettast til møteleiar, ikkje til møtelyden, og innlegga vert opna med tiltaleforma "Ordførar". Møteleiaren skal sjå til at representantane held seg nøye til den saka ordskiftet gjeld.

Før ordskiftet har teke til, og under ordskiftet, kan kommunestyret med vanleg fleirtal vedta avgrensing i taletida.

Møteleiaren les opp den sakstittelen som er nytta i innkallinga. Deretter refererer han/ho det framlegget som har fleirtal i innstillande organ.

Er det kome inn saksopplysningar eller dokument etter at innstillinga vart lagt fram, skal møteleiaren opplyse om dette.

Møteleiaren spør så om nokon vil ha ordet til saka, og representantane får ordet i den rekkjefølgja dei ber om det. Ber fleire om ordet samstundes, avgjer møteleiaren rekkjefølgja.

Etter kvart innlegg er det høve til replikkar på inntil eitt minutt. Den eller dei som ber om replikk, får ordet før møteleiaren held fram på den ordinære talarlista. Replikkar skal vere direkte retta til føregåande innlegg. Etter replikkrunden får den som hadde innlegget, høve til ein sluttreplik på inntil eitt minutt.

Møteleiaren kan under debatten med få ord gi konkrete klargjerande saksopplysningar eller rette opplagde mistydingar. Vil møteleiaren vere med i ordskiftet, må han/ho melde seg på talarlista på vanleg måte.

Finn møteleiaren at ei sak er ferdigdrøfta, gjer han/ho framlegg om at det vert sett sluttstrek for ordskiftet og at saka skal takast opp til avrøysting. Dei som står att på talarlista, skal få høve til å avslutte. Dersom det vert lagt fram nye forslag til vedtak i saka, skal møteleiar gi høve til ordskifte om dei nye forslaga.

Det må frå talarstolen ikkje seiast noko som krenkjer andre representantar, møtelyden eller andre. Møteleiaren skal påtale brot på ordensreglane. Møteleiaren kan stogge ein talar som bryt reglane for god møteskikk etter dette reglementet, eller ved avrøysting la møtelyden avgjere om han/ho skal stengjast ute frå deler av eller resten av møtet.

11. FRAMLEGG

Det er berre valde representantar som kan kome med framlegg i møtet. Framlegg til vedtak skal leverast møteleiar, dei skal vere skriftege og innehalde møtedato, saksnr., forslagsstiller og underskrift. Formuleringane i teksten må vere eintydige, slik at det i etterkant ikkje oppstår grunnlag for mistydingar.

Når framlegg vert formulert under møtet, er det ein føremon om representantane nyttar den utleverte malen på rosa papir.

Framlegg kan setjast fram munnleg dersom det gjeld namn i val – eller tilsetjingssaker, utsetjingsframlegg, sak om oversending/attendesending eller at eit framlegg skal vrakast.

Rådmannen, eller den som møter på vegner av rådmannen har talerett, men ikkje formell forslagsrett. Eit eventuelt framlegg frå rådmannen må difor fremjast av ein representant som har slik forslagsrett.

12. RØYSTING

Når ordskiftet er ferdig, tar møteleiar saka opp til røysting. Fram til røystinga er avslutta, skal det ikkje vere meir ordskifte om saka. Det er heller ikkje i dette tidsrommet høve til å ta opp andre saker.

Berre kommunestyrerepresentantar og møtande vararepresentantar, som er i salen når saka vert tatt opp røysting, har røyserverett. Alle har plikt til å røyste, men ved val og i tilsetjingsaker er det høve til å røyste blankt.

Er ei sak oppdelt, eller det skal røystast over meir enn eitt framlegg, fremjar møteleiar forslag om rekkefølge for røystingane. Vert det ordskifte om dette, avgjer kommunestyret rekkefølgja ved vanleg fleirtal.

Ved behandling av årsbudsjett og økonomiplan, skal det ved endeleg avrøysting voterast over framlegget i sin heilskap.

13. RØYSTEMÅTAR

Kommunestyret kan røyste på ein av desse måtane:

- a. Møteleiar les opp framlegget og spør om nokon er usamd i det. Dersom ingen seier seg usamd, er framlegget stilltiande godkjent.
- b. Møteleiar ber representantane om å vise røystegjeving ved teikn (rekke opp handa eller reise seg). Når møteleiar vil det, eller ein representant krev det, skal det haldast kontrærøysting.
- c. Røystegjeving kan skje ved namneopprop, dersom møteleiar eller ein representant krev det og forslaget får støtte frå minst 1/4 av representantane.
- d. Ved val og tilsetjing kan kvar representant krevje skriftleg røysting, jf. kommunelova § 35, nr. 1.

Ved likt røystetal gjeld følgjande:

- Ved likt røystetal i andre saker enn val, er møteleiar si røyst avgjerande, jf. kommunelova § 35, nr. 1, første setning.
- Ved likt røystetal under val, vert saka å avgjere ved loddtrekning, jf. kommunelova § 35, nr. 1, andre setning.

14. PRØVERØYSTING

Før endeleg avrøysting i ei sak, kan det haldast prøverøystingar som ikkje er bindande. Resultatet av prøverøystingar treng ikkje protokollerast.

15. FØRESPURNADER, GRUNNGJEVNE SPØRSMÅL OG INTERPELLASJONAR

Spørsmål og interpellasjonar skal handsamast etter dei ordinære sakene på saklista. Det kan nyttast inntil 30 minutt til førespurnader, grunngjevne spørsmål og interpellasjonar på kvart kommunestyremøte.

a. Førespurnader:

Utanom dei sakene som står i innkallinga, kan dei representantane og vararepresentantane som er til stades, rette førespurnader til ordføraren, jf. kommunelova §34, nr. 2. Slike spørsmål kan og gjelde saker som ikkje står på saklista.

Ordførar kan gi eit kortfatta svar, og ordførar kan også be rådmannen, eller den som opptrer på vegner av rådmannen, om å svare.

b. Grunngeve spørsmål

Grunngeve spørsmål er førespurnader som gjeld konkrete tilhøve og som må vere fremja skriftleg til ordførar seinast 4 kvardagar før møtet i kommunestyret, møtedagen ikkje medrekna.

Ved handsaming av eit grunngeve spørsmål kan representanten, ordføraren eller den som svarer på spørsmålet, få ordet 2 gonger. Ingen andre skal ha ordet. Det kan ikkje setjast fram forslag i samband med grunngeve spørsmål.

c. Interpellasjonar

Interpellasjonar er førespurnader av prinsipiell art, der svaret er meir omfattande og der høvet til ordskifte er noko utvida, sett i høve til førespurnader og grunngeve spørsmål. Ein interpellasjon skal meldast skriftleg til ordførar minst 7 dagar før møtet. Ved handsaminga av ein interpellasjon kan interpellanten, ordførar eller den som svarer på vegner av ordførar, få ordet to gonger. Andre representantar kan berre få ordet ein gong.

Taletida ved handsaminga er avgrensa til 5 minutt for interpellanten sitt første innlegg og 5 minutt for den som svarer på interpellasjonen. Elles er taletida inntil 3 minutt.

I samband med interpellasjonar kan det setjast fram forslag som det skal voterast over, med mindre møteleiar eller 1/3 av dei møtande representantane motset seg dette, jf. kommunelova § 34, nr. 1.

16. TEMADRØFTINGAR OG ORIENTERINGAR

Ordførar kan, i samråd med kommunestyret, leggje opp til temadrøftingar eller orienteringar om spesielle emne. Slik møte eller deler av møte skal vere klårt skilde frå det ordinære møtet og den ordinære saklista.

17. ORDEN I SALEN

Ingen i salen har lov til å lage bråk eller uro som uttrykk for misnøye eller semje. Dersom nokon bryt desse ordensreglane, skal møteleiar påpeike dette. Dersom vedkommande ikkje rettar seg etter slik påtale, kan møteleiar vise ut vedkommande frå salen.

Plakatar, teikningar, tabellar eller andre visuelle uttrykk o.l. må ikkje setjast opp i salen utan at møteleiar eller kommunestyret har gitt løyve til det. Det skal ikkje leggjast ut materiell til representantane utan etter godkjenning frå ordførar.

18. DELTAKING FOR ANDRE ENN DEI VALDE MEDLEMMENE

Rådmannen har møte- og talerett i kommunestyret, anten personleg eller ved ein av sine underordna, jf. kommunelova § 23, nr. 3.

Kommunerevisor kan delta på møta i kommunestyret med dei rettar og plikter som er fastlagde i lov eller forskrifter.

Ordførar eller kommunestyret kan kalle inn særleg sakkunnige til møta. Desse kan gje opplysningar og utgreingar, men har elles ikkje høve til å ta del i forhandlingane.

Andre kan ta del i møtet når særskild lovregel gjev rett til det, og då med dei rettar og plikter lova fastset.

Kommunestyret avgjer elles om andre enn dei som er nemnde ovanfor, kan ta del i møtet på same måten.

19. SENDENEMNDER – MOTTAKSNEMND

Utsendingar frå organisasjonar, grupper som ønskjer å møte kommunestyremøtet for å gi fråsegn i ei sak, skal vende seg til ordføraren med spørsmål om dette, seinast dagen før møtet.

Kommunestyret avgjer om utsendingane skal verte mottekne. Gir dei samtykke, skal ei mottaksnemnd møte gruppa utanfor kommunestyresalen. Dersom der er mogleg, skal alle partigruppene vere representerte i denne mottaksnemnda. Ordførar eller varaordførar skal leie nemnda, dersom ein av desse er med, elles vel nemna sjølv ein leiar.

Når utsendingane har gjort greie for ønskjemåla sine, eventuelt levert fråsegn i skriftleg form, skal leiar for mottaksnemnda gi kommunestyret melding om det utsendingane har tatt opp. Gjeld det ei sak på saklista, skal leiaren gi melding til utsendingane om når saka kjem opp til behandling. Elles skal meldinga frå utsendingane gjevast til kommunestyret etter dei ordinære sakene. Då gjeld reglane om forslag i samband med spørsmål og interpellasjonar.

20. SEKRETARIAT

Rådmannen syter for sekretariatshjelp til kommunestyret. Sekretær under møtet har talerett for det som gjeld protokollføringa. Sekretariatet syter for kunngjering av møte, oppsetjing av sakliste, innkallingar, registrerer melding om forfall, kallar inn vararepresentantar og har elles ansvar for den praktiske avviklinga av kommunestyret sine møte.

I desse funksjonane er sekretariatet underlagt ordføraren.

21. MØTEBOK

Det skal førast møtebok over kommunestyret sine møte, jf. kommunelova § 30 nr. 3. Møteleiar har ansvaret for tilfredsstillande føring av møteboka.

Møteboka skal innehalde:

- Møtestad og møtetid.
- Innkalling og innkallingsmåte.
- Eventuelle merknader til innkalling og sakliste.
- Fråverande representantar.
- Møtande vararepresentantar.
- Namn på representantar og vararepresentantar som kom eller gjekk under møtet, og med opplysning når i møtet det skjedde.
- Kven som møtte frå administrasjonen.
- Tidspunkt for eventuelle pausar og gruppemøte.
- Sakene skal nummererast fortløpande per år.
- Tittel på saka skal gje opplysning om kva saka gjeld.
- Utvalsbehandling/saksgang.
Dokumentliste, eventuelt saksutgreiing og vurdering, framlagde innstillingar og framlegg i møtet, kva vedtak som er gjort, kva avrøystingar som er halde og korleis partia har røysta.
- Eventuelle protokolltilførsalar.
- Kva førespurnader og interpellasjonar som var oppe.
- Påføring av partar som skal ha særutskrift av sak.

Møteboka skal underskrivast av ordførar, varaordførar og sekretær.

22. EVENTUELL NY HANDSAMING AV EI SAK SOM ER AVGJORT

Formannskapet og hovudutvala kan avvise krav om ny førehaving av ei sak som er lovleg avgjort av det same kommunestyret, dersom kravet kjem før det har gått tre månader frå den dagen kommunestyret gjorde endeleg vedtaka i saka.

Dette gjeld ikkje krav om ny førehaving som kjem frå departement eller Fylkesmannen.

23. LEGALITETSKONTROLL

Tre eller fleire kommunestyreprésentantar kan saman bringe ei avgjerd treft av folkevald organ eller administrasjonen inn for departementet til kontroll av legaliteten ved avgjerda, jf. kommunelova § 59, nr. 1 – 4 og ”Forskrift om tidsfrist for krav om legalitetskontroll.”

24. TILSYNS- OG KONTROLLANSVAR

Kommunestyret har det øvste tilsynet med kommunen si samla forvaltning, jf. kommunelova § 76. Denne funksjonen vert utøvd gjennom kontrollutvalet. Nærare reglar for kontrollutvalet sitt arbeid vert fastsett i eige reglement.

*Dette reglementet vart vedteke i Meland kommunestyre 05.09.07, sak 074,
og erstattar då tidlegare reglement frå 13.11.96.
Reglementet vart revidert i Meland kommunestyre 17.06.15, sak 48/15.*

MELANDKOMMUNE

REGLEMENT FOR HOVUDUTVALA

1. GENERELT

- a) Meland kommune skal, etter vedtak av kommunestyret 13.06 07 , ha følgjande hovudutval:
- * Utval for levekår (ULK)
  - * Utval for drift og utvikling (UDU)
- b) Hovudutvala er faste utval etter Kommuneleva § 10, og skal - så langt det høver - arbeida i samsvar med reglar og retningslinjer for sakshandsaming, møteorden, møteleiing m.m. som er fastsett i Reglement for Meland kommunestyre.
- c) Utvalet har fast sekretariat. Rådmannen oppnemner dette.

2. VAL OG SAMANSETJING

Hovudutvala skal ha 9 medlemmer med varamedlemmer, alle valde av kommunestyret. Medlemmene skal vera medlem av kommunestyret, medan varamedlemmene kan vera vararepresentant til kommunestyret.

Kommunestyret vel leiar og nestleiar.

Vala skal skje i kommunestyret sitt konstituerande møte, eller så snart som mogeleg etter dette, jfr Kl § 17. 3 og § 17.4.

3. ARBEIDS- OG ANSVARSOMRÅDE

Hovudutvala skal vera ein arena der medlemmene kan fremja sine synspunkt og der ein arbeider seg fram til ei eller fleire løysingar.

For løysing av tidsavgrensa oppgåver som ikkje er av prinsipiell betydning, kan hovudutvala setja ned adhoc-utval til å utarbeida framlegg. I desse utvala kan også andre enn medlemmene i hovudutvala vera med.

Hovudutvala kan gje leiar eller eit arbeidsutval mynde til å treffa vedtak i einskildsaker eller saker som ikkje er av prinsipiell betydning, jfr Kl § 10.4.

Hovudutvala skal innanfor sine fagområde

- sjå til at oppgåvene vert løyste på ein god og effektiv måte
- sjå til at det er etablert gode rapporteringsrutinar
- arbeida med kartlegging av stoda / trong for utvikling og utbygging
- gjera vedtak / koma med innstilling innanfor dei rammer og etter dei retningslinjer som er vedtekne i kommunestyret, jfr delegasjonsreglementet

Arbeids-og ansvarsområdet for **UTVAL FOR LEVEKÅR (ULK)**:

- Skular – SFO – barnehagar
- PPT
- Vaksenopplæring
- Kulturskule
- Bibliotek
- Allment kulturarbeid
- Kultur- og bygningsvern
- Barne- og ungdomsarbeid
- Kommunale helseoppgåver
- Pleie- og omsorg
- Sosiale tenester
- Barnevern

Arbeids-og ansvarsområdet for **UTVAL FOR DRIFT OG UTVIKLING (UDU)**:

- Behandling av reguleringsplanar
- Kommunale vegar
- Vassforsyning
- Avlaup
- Renovasjon
- Byggjesaker
- Kart / oppmåling
- Landbruk / skogbruk / næring
- Fiske / jakt / vilt
- Natur / miljø
- Samferdsle
- Brannvern
- Oljevern
- Kommunale eigedommar

4. MØTA I HOVUDUTVALA

Møta i hovudutvala skal haldast for opne dører. Saksdokument skal sendast til medlemmene, første varamedlem i kvar gruppe og ordførar. Det vert til vanleg sett opp møteplan for kvart halvår. Ordføraren samordnar og set opp møteplan etter ynskje frå dei ulike utvala. Elles har hovudutvala møte når leiaren finn det naudsynt, i samråd med ordførar.

Hovudutvalet er vedtaksført når minst halvparten av medlemmene er til stades.

5. MINDRETALSANKE

Tre eller fleire medlemmer i hovudutvala kan krevja at eit vedtak som i utgangspunktet er delegert og endeleg i hovudutvalet, skal kunna overprøvast av kommunestyret. Kravet må setjast fram i same møte som vedtaket er gjort. Hovudutvalet kan, dersom særlege grunnar og tidsomsyn krev det, med vanleg fleirtal vedta at krav om overprøving etter dette punktet, ikkje skal ha oppsetjande verknad.

Dette reglementet vart vedteke i Meland kommunestyre 09.11.2016 – sak 101.

REGLEMENT FOR MELAND FORMANNSKAP

1. VAL OG SAMANSETJING

Meland formannskap skal ha 7 medlemmer med varamedlemmer, - alle valde av og mellom kommunestyret sine medlemmer.

Formannskapet vert vald først.

Deretter vert ordførar og varaordførar valde mellom formannskapet sine medlemmer.

Vala skal skje i kommunestyret sitt konstituerande møte og i samsvar med Kommuneleva § 8, nr 2.

2. ARBEIDS- OG ANSVARSOMRÅDE

Formannskapet skal vere arbeidsutval for kommunestyret, med økonomi og heilskapsplanlegging som sitt hovudansvar.

Formannskapet skal avgjere eller kome med innstilling til kommunestyret innanfor følgjande saksområde:

- heilskapsplanlegging (kommuneplan og økonomiplan, jf. kommuneleva § 44)
- kommunalt arealplanarbeid
- årsbudsjett, jf. kommuneleva §§ 45 og 46
- politiske leiings- og samordningsoppgåver, herunder samarbeid med andre kommunar
- tiltakssaker
- kjøp og sal av kommunale tomter og eigedommar
- beredskap
- løyve til sal og skjenking av alkohol, og kontroll med dette
- andre saker som ordføraren legg fram for formannskapet eller som kommunestyret sender til formannskapet

Formannskapet er

- Klagenemnd etter forvaltningslova § 28, andre ledd
- Valstyre etter vallova § 4
- Styringsgruppe for ulike prosjekt
- Politisk valde medlemmer i Administrasjonsutvalet

Formannskapet har avgjerdsrett i løyvingsaker inntil kr 100.000,-.

Formannskapet har avgjerdsrett i hastesaker etter kommuneleva § 13.

3. SAKSHANDSAMINGSREGLAR

Møta i formannskapet skal haldast for opne dører, jf. kommunelova § 31, nr 1.

Når kommunelova opnar for dette, kan formannskapet unntaksvis handsame ei sak for lukka dører.

Meland formannskap skal følgje lov og føresegner og – så langt det høver - dei reglar og retningsliner for sakshandsaming, møteorden og møtestyring m.m. som er fastsett i Reglement for Meland kommunestyre.

Formannskapet innstiller direkte til kommunestyret i alle saker som skal handsamast av kommunestyret og som høyrer til formannskapet sine ansvarsområde.

Formannskapet kan innanfor sitt arbeids- og ansvarsområde delegere til rådmannen, så sant ikkje lover og føresegner er til hinder for dette.

4. OVERPRØVING AV SAKER

Tre medlemmer av formannskapet kan krevje at eit vedtak som i utgangspunktet er delegert og endeleg i formannskapet, skal kunne overprøvast av kommunestyret. Dette gjeld både med omsyn til den skjønsmessige avgjerd og om vedtaket er i samsvar med lov, føresegner og dette reglementet. Krav må setjast fram i same møte. Formannskapet kan, dersom særleg sterke grunnar og tidsomsyn krev det, med vanleg fleirtal vedta at krav om overprøving etter dette punktet, ikkje skal ha oppsetjande verknad.

Dette reglementet er vedteke i Meland kommunestyre 09.11.2016 – sak 100.